

WYBRANE ASPEKTY OUTSOURCINGU USŁUG LOGISTYCZNYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH PRODUKCYJNYCH

Monika Strzelczyk

Politechnika Częstochowska, Wydział Zarządzania
Instytut Logistyki i Zarządzania Międzynarodowego

Streszczenie: Celem publikacji jest przedstawienie tematyki związanej z outsourcingiem usług logistycznych w przedsiębiorstwach produkcyjnych. W pierwszej części zaprezentowana została istota outsourcingu usług logistycznych ze szczególnym uwzględnieniem jego zalet i wad. Następnie wskazano przyczyny stosowania outsourcingu w przedsiębiorstwach produkcyjnych. Druga część artykułu dostarcza wiedzy na temat liczby przedsiębiorstw zajmujących się przetwórstwem przemysłowym. Zaprezentowane zostało wyszczególnienie podmiotów zajmujących się produkcją przemysłową, biorące pod uwagę wielkość zatrudnienia, podział z punktu widzenia sekcji i działów czy charakteru prowadzonej działalności. Znalazły się tam również dane dotyczące wielkości zatrudnienia czy kondycji finansowej przedsiębiorstw produkcyjnych. W końcowej części publikacji ukazana została sytuacja na rynku usług logistycznych ze szczególnym uwzględnieniem usług transportowych i magazynowych. Zwrócono również uwagę na wysokość kosztów usług obcych realizowanych przez podmioty zewnętrzne na rzecz przedsiębiorstw produkcyjnych.

Słowa kluczowe: outsourcing, usługi logistyczne, przedsiębiorstwa produkcyjne

Wprowadzenie

Rosnąca konkurencja wśród przedsiębiorstw produkcyjnych zmusza je do poszukania oszczędności. Obniżenie kosztów prowadzonej działalności pozwala bowiem na zaproponowanie klientom atrakcyjniejszej oferty i tym samym zapewnienie sobie wysokiej pozycji konkurencyjnej na rynku.

Jednym ze sposobów obniżenia wydatków w przedsiębiorstwach produkcyjnych jest powierzenie realizacji niektórych działań, wykonywanych dotychczas wewnątrz organizacji, wyspecjalizowanym firmom zewnętrznym.

Outsourcing usług logistycznych

Koszty związane z transportem oraz magazynowaniem, ponoszone przez przedsiębiorstwa produkcyjne, stanowią duży odsetek wydatków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Przedsiębiorstwa, chcąc zmniejszyć wysokość kosztów, rozpoczęły korzystanie z usług wyspecjalizowanych podmiotów świadczących usługi logistyczne w ramach outsourcingu.

Outsourcing usług logistycznych polega na wyodrębnieniu ze struktury organizacyjnej przedsiębiorstwa produkcyjnego funkcji związanych z transportem i ma-

gazynowaniem wytworzonych wyrobów oraz przekazaniu ich do wykonania zewnętrznym organizacjom gospodarczym¹.

Podmiotem outsourcingu usług logistycznych są działania transportowe, magazynowe oraz spedycyjne realizowane w ramach organizacji. Warunkiem zastosowania outsourcingu jest niezależność prawno-organizacyjna zleceniodawcy. Zleceniobiorca, w większości przypadków, wykonuje powierzone mu zadania przy wykorzystaniu własnych zasobów (ludzkich, rzeczowych, informacyjnych). Cechą charakterystyczną outsourcingu usług logistycznych jest powtarzalność działań realizowanych w ramach konkretnego przedsięwzięcia. Działania realizowane jednocześnie nie mogą być traktowane jako wyodrębnienie funkcji na zewnątrz².

Przedsiębiorstwa produkcyjne, korzystające z usług zewnętrznych podmiotów logistycznych, mogą liczyć na pomoc w transporcie, magazynowaniu, odprawie celnej powierzonych im wyrobów³. Obecnie wachlarz usług logistycznych, świadczonych przez podmioty logistyczne, poszerzony został o wiele usług dodatkowych. Do tych usług zaliczyć można⁴:

- dodawanie instrukcji do towarów,
- dodawanie kart gwarancyjnych do towarów,
- etykietowanie,
- tworzenie zapasów promocyjnych,
- konfekcjonowanie,
- pakowanie,
- rozpakowanie,
- pobieranie należności od klienta,
- obsługa zwrotów.

Wyróżnia się następujące rodzaje outsourcingu stosowanego przez przedsiębiorstwa produkcyjne⁵:

- *zlecenie funkcji* - przedsiębiorstwo przekazuje innemu podmiotowi wykonanie określonego zadania; w większości przypadków organizacje zlecają realizację prostych usług pomocniczych,
- *outsourcing usług* - przedsiębiorstwo zleca wykonanie poszczególnych usług starannie dobranym podmiotom zewnętrznym; samo skupia się na doskonaleniu obszarów, które mogą przynieść mu przewagę konkurencyjną,
- *insourcing* - polega na wydzieleniu w ramach przedsiębiorstwa samodzielnej jednostki biznesowej specjalizującej się w określonej dziedzinie i wykorzystaniu jej do spełniania własnych celów i/lub celów innych jednostek,
- *co-sourcing* - polega na wydelegowaniu przez obie jednostki (dostawców oraz odbiorców usług) zasobów niezbędnych do realizacji zadania,

¹ S. Kot (red.), *Nowe kierunki rozwoju logistyki*, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2008, s. 35.

² J. Foltys, *Wybrane aspekty zastosowania outsourcingu w logistyce organizacji będącej w kryzysie*, „Logistyka” 2009, Nr 2, s. 79.

³ A.M. Jeszka, *Sektor usług logistycznych w teorii i praktyce*, Difin, Warszawa 2009, s. 85.

⁴ Tamże, s. 60.

⁵ W. Rydzkowski (red.), *Usługi logistyczne*, Biblioteka Logistyka, Poznań 2007, s. 18-19.

- *udział w korzyściach* – długofalowy związek dwóch stron, które biorą udział w inwestycji oraz w korzyściach z niej wyniesionych, według wcześniej ustalonych reguł.

Korzystanie z outsourcingu usług logistycznych ma wiele korzyści, ale nie należy jednak zapominać o niedogodnościach, jakie niesie ta forma współpracy (tab. 1).

Tabela 1. Zalety i wady outsourcingu logistycznego

Zalety outsourcingu logistycznego	Wady outsourcingu logistycznego
- redukcja kosztów, - koncentracja na prowadzeniu działalności podstawowej, - wyższa jakość usług, - zmniejszenie zatrudnienia, - wykorzystanie wiedzy, potencjału, licencji, będących w posiadaniu firmy zewnętrznej, - redukcja zaangażowania kapitału.	- trudności ze znalezieniem odpowiedniego partnera do współpracy, - konieczność liczenia się z konsekwencjami partnerstwa, - problemy z koordynacją funkcji spełnianych przez przedsiębiorstwo.

Źródło: Opracowanie na podstawie: D. Kisperska-Moroń, S. Krzyżaniak, *Logistyka*, Biblioteka Logistyka, Poznań 2009, s. 225-226

Powierzenie wykonania czynności logistycznych podmiotom zewnętrznym pozwala przedsiębiorstwom skoncentrować się na prowadzeniu podstawowej działalności produkcyjnej. Przedsiębiorstwa mogą korzystać z wiedzy, infrastruktury transportowej, infrastruktury magazynowej, licencji posiadanych przez podmioty logistyczne, bez potrzeby ich posiadania⁶. Outsourcing pozwala również na obniżenie kosztów wykonania niezbędnych czynności logistycznych przy niezmiennym poziomie jakości ich wykonania⁷. Jest to możliwe dzięki wyborowi przez przedsiębiorstwa najbardziej konkurencyjnej oferty na rynku usług logistycznych⁸.

Outsourcing usług logistycznych niesie za sobą również różnego rodzaju niedogodności. Przedsiębiorstwa muszą bowiem dokonać wyboru odpowiedniego podmiotu, z którym będą współpracować, co nie zawsze jest sprawą prostą. Przekazanie do realizacji podmiotom zewnętrznym określonych czynności logistycznych może spowodować również utratę kontroli nad przebiegiem procesów logistycznych oraz może uniemożliwić dostęp do potrzebnych informacji.

Korzyści płynących z zastosowania outsourcingu usług logistycznych w przedsiębiorstwach produkcyjnych jest wiele. Najważniejsza z nich to możliwość redukcji kosztów realizacji niezbędnych czynności logistycznych. Przedsiębiorstwa nie

⁶ D. Kisperska-Moroń, S. Krzyżaniak, *Logistyka*, Biblioteka Logistyka, Poznań 2009, s. 226.

⁷ B. Nogalski, A. Wójcik-Karpacz, *Outsourcing funkcji personalnej jako element poprawy konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw*, [w:] *W poszukiwaniu strategicznych przewag konkurencyjnych*, red. J.L. Czarnota, M. Moszkowicz, Wydawnictwo Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2003, s. 374.

⁸ J. Nowakowska-Grunt, *Outsourcing jako metoda obniżki kosztów logistycznych w przedsiębiorstwach*, [w:] *Koszty w zarządzaniu przedsiębiorstwem. Standardy międzynarodowe*, red. M. Nowicka-Skowron, Uczelniane Wydawnictwa Naukowo-Dydaktyczne, Kraków 2006, s. 4001.

powinny jednak zapominać o wadach stosowania outsourcingu, a szczególnie o możliwości utraty kontroli nad wyodrębnionymi procesami logistycznymi.

Outsourcing znajduje zastosowanie w różnych obszarach prowadzonej działalności. Przedsiębiorstwa powinny zastanowić się jednak, gdzie znajduje się granica outsourcingu? Czy ograniczyć się do wydzielania na zewnątrz wykonania usług logistycznych, czy może wykorzystać go również do zlecenia podmiotom zewnętrznym wykonania zadań z zakresu informatyki, księgowości, zarządzania jakością, zarządzania projektami itp.? Przedsiębiorcy powinni zdawać sobie sprawę z tego, iż każde z tych działań może przynieść wiele korzyści, ale jednocześnie może wpłynąć na utratę kontroli nad poszczególnymi dziedzinami działalności.

Przedsiębiorstwa produkcyjne w Polsce

Przedsiębiorstwa w Polsce klasyfikuje się, biorąc pod uwagę różnorodne kryteria. Jednym z kryteriów jest liczba zatrudnionych osób, które dzieli przedsiębiorstwa na⁹:

- mikroprzedsiębiorstwa (o liczbie pracowników do 9 osób),
- małe przedsiębiorstwa (o liczbie pracowników od 10 do 49 osób),
- średnie przedsiębiorstwa (o liczbie pracowników od 50 do 249 osób),
- duże przedsiębiorstwa (o liczbie pracowników 250 i więcej osób).

J. Duraj dzieli przedsiębiorstwa z punktu widzenia sekcji i działów na¹⁰:

a) przedsiębiorstwa:

- sektora prywatnego,
- sektora publicznego,

b) przedsiębiorstwa:

- rolnicze, łowieckie, i leśnictwa,
- przemysłowe,
- budowlane,
- handlowe,
- transportowe, składowania i łączności,
- pośrednictwa finansowego,
- obsługi nieruchomości i firm,
- administracji publicznej i obrony narodowej,
- edukacji,
- ochrony zdrowia i opieki społecznej,
- działalności komunalnej i socjalnej.

Biorąc pod uwagę charakter prowadzonej działalności, przedsiębiorstwa dzieli się na handlowe, usługowe oraz produkcyjne. Przedsiębiorstwa handlowe zajmują się, jak sama nazwa wskazuje, handlem, natomiast przedsiębiorstwa usługowe - świadczeniem różnego rodzaju usług. Celem przedsiębiorstw produkcyjnych jest natomiast produkowanie wyrobów.

⁹ *Badanie koniunktury gospodarczej*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2011, s. 8.

¹⁰ J. Duraj, *Podstawy ekonomiki przedsiębiorstwa*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2000, s. 26.

Dane mówiące o ogólnej liczbie podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze regon zostały zaprezentowane w tabeli 2.

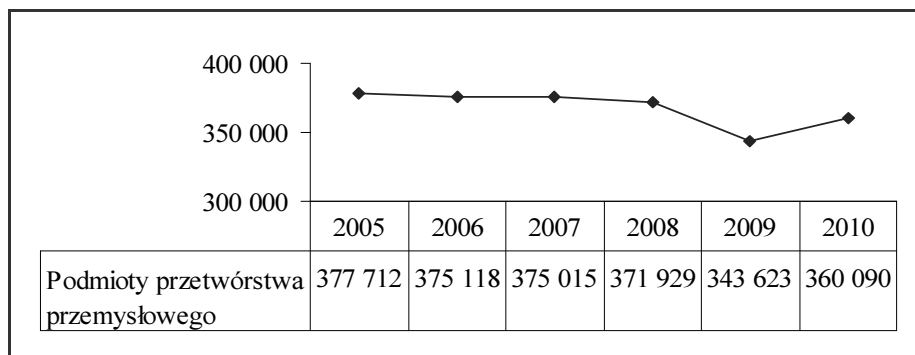
Tabela 2. Ogólna liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze regon

Rok	Podmioty gospodarki narodowej
2000	3 185 040
2005	3 615 621
2009	3 742 673
2010	3 909 802

Źródło: Opracowanie na podstawie: *Mały Rocznik Statystyczny Polski 2011*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2011, s. 496

Według badań Głównego Urzędu Statystycznego, liczba podmiotów gospodarki narodowej systematycznie wzrasta. W 2009 roku na rynku działało 3 742 673 podmiotów gospodarki narodowej, natomiast w 2010 roku liczba ta, w stosunku do roku poprzedniego, zwiększyła się o 4,3%.

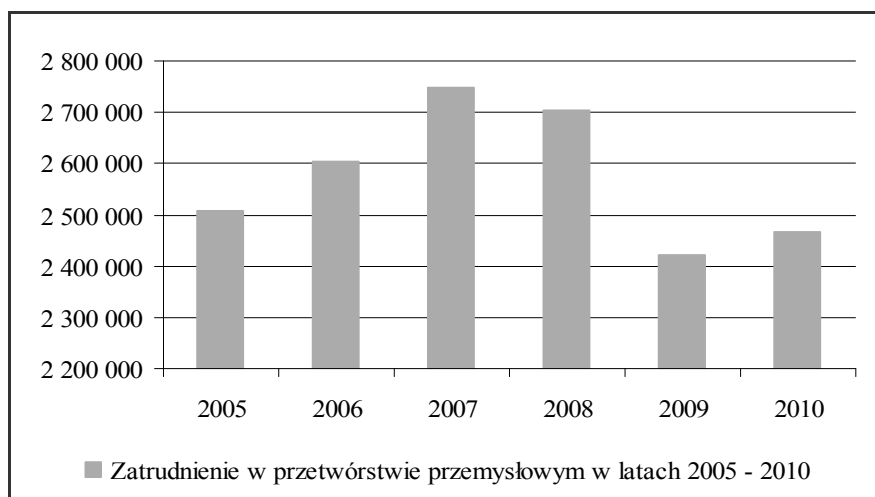
Odmierna sytuacja miała miejsce w przypadku liczby przedsiębiorstw produkcyjnych. W latach od 2005 do 2009 ich liczba stopniowo się zmniejszała. Największy spadek liczby przedsiębiorstw produkcyjnych odnotowano w roku 2009 - 7,6% w stosunku do roku poprzedniego. Sytuacja ta odzwierciedlała trudną sytuację panującą na światowych rynkach finansowych. Koniunktura ta zmieniła się w kolejnym roku, liczba przedsiębiorstw produkcyjnych wzrosła, stanowiąc 9,2% (360 090) ogólnej liczby podmiotów gospodarki narodowej (rys. 1).

Rys. 1. Podmioty przetwórstwa przemysłowego zarejestrowane w rejestrze regon w latach 2005-2010

Źródło: Opracowanie na podstawie: *Mały Rocznik Statystyczny Polski 2005-2011*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2005-2011

Rysunek 2 prezentuje wielkość zatrudnienia w przetwórstwie przemysłowym w latach 2005-2010.

Rys. 2. Zatrudnienie w przetwórstwie przemysłowym w latach 2005-2010

Źródło: Opracowanie na podstawie: *Pracujący w gospodarce narodowej 2005-2009*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa

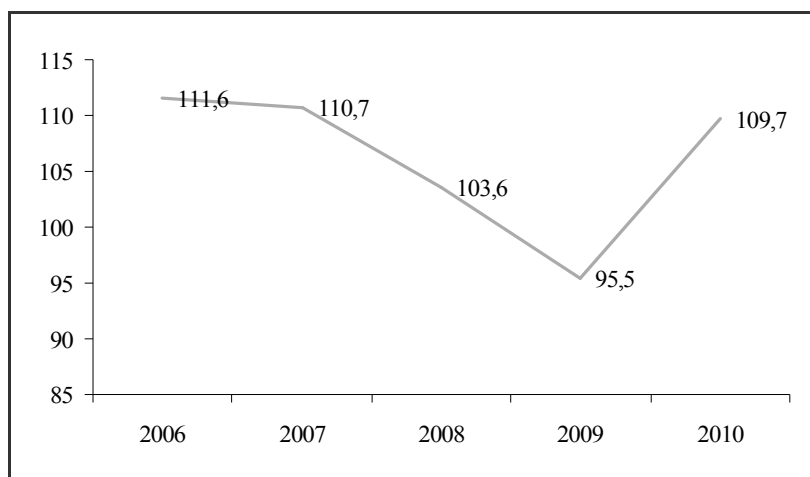
Od roku 2005 zatrudnienie w przetwórstwie przemysłowym systematycznie rosło. Zmiany przyniósł dopiero 2008 rok. Zatrudnienie w przedsiębiorstwach produkcyjnych obniżyło się wtedy o 2% w stosunku do roku poprzedniego. Następny rok przyniósł kolejne spadki liczby pracujących w danym dziale gospodarki narodowej o 11%. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, 284 559 pracowników, którzy stracili zatrudnienie w przetwórstwie przemysłowym w 2009 roku, mogło znaleźć zatrudnienie w budownictwie, edukacji oraz pośrednictwie finansowym. Wzrost liczby przedsiębiorstw produkcyjnych w 2010 roku spowodował wzrost zatrudnienia w podmiotach zajmujących się produkcją przemysłową.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w 2009 roku największa liczba pracowników znalazła zatrudnienie w następujących działach przetwórstwa przemysłowego: produkcja artykułów spożywczych (17,5%), produkcja metalowych wyrobów gotowych z wyłączeniem maszyn i urządzeń (11%) oraz produkcja mebli (7%)¹¹.

Liczba zarejestrowanych przedsiębiorstw produkcyjnych znalazła swoje odzwierciedlenie w wartości produkcji sprzedanej przemysłu (rys. 3).

Na wykresie wyraźnie widać, że począwszy od roku 2006, a skończywszy na roku 2009, wartość produkcji sprzedanej systematycznie malała. Związane jest to z tym, iż na rynkach dotkniętych kryzysem ceny surowców niezbędnych do wytworzenia wyrobów poszybowwały w górę. Wiele podmiotów zmuszonych zostało do zamknięcia działalności. Te, które przetrwały, zmniejszyły ilość produkowanych wyrobów, ponieważ wysoka cena spowodowała zmniejszenie się popytu, co z kolei doprowadziło do obniżenia wartości produkcji sprzedanej przemysłu.

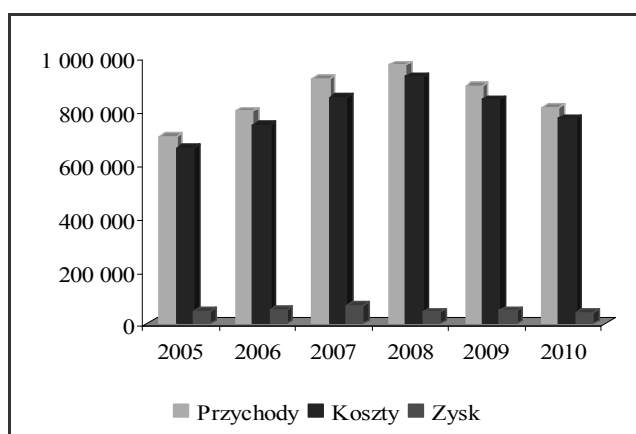
¹¹ Informacje i opracowania statystyczne, *Pracujący w gospodarce narodowej w 2009 roku*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2010, s. 22, 24.

Rys. 3. Produkcja sprzedana przemysłu w latach 2005-2010 (ceny stałe) ¹²

Źródło: Opracowanie na podstawie: Roczniki branżowe, *Rocznik Statystyczny Przemysłu*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2010, s. 112

Trudna sytuacja przedsiębiorstw produkcyjnych przełożyła się na wielkość przychodów osiąganych przez dane podmioty. Wysokość przychodów oraz kosztów osiąganych przez przedsiębiorstwa produkcyjne w poszczególnych latach została przedstawiona na rysunku 4.

Rys. 4. Przychody i koszty osiągane przez przedsiębiorstwa przetwórstwa przemysłowego w latach 2005-2010 (w mln zł)

Źródło: Opracowanie na podstawie: Informacje i opracowania statystyczne, *Działalność przedsiębiorstw niefinansowych w 2005-2010 roku*, Główny Urząd Statystyczny Warszawa 2005-2010

¹² Rok poprzedni = 100.

Zyski przedsiębiorstw produkcyjnych, od 2005 roku do roku 2007 włącznie, systematycznie rosły. Jednak w 2008 roku przychody te zmalały o 37% w stosunku do roku poprzedniego. Na daną sytuację niewątpliwie miał wpływ światowy kryzys gospodarczy. W 2009 roku na powrót zaobserwowano wzrost przychodów z prowadzenia działalności o 13,7%. Zyski osiągnęły wtedy poziom 50 351 mln zł. W poprzednim roku przychody oraz koszty prowadzenia działalności przemysłowej zmniejszyły się, a wynik na działalności był niższy od tego sprzed roku o 18%.

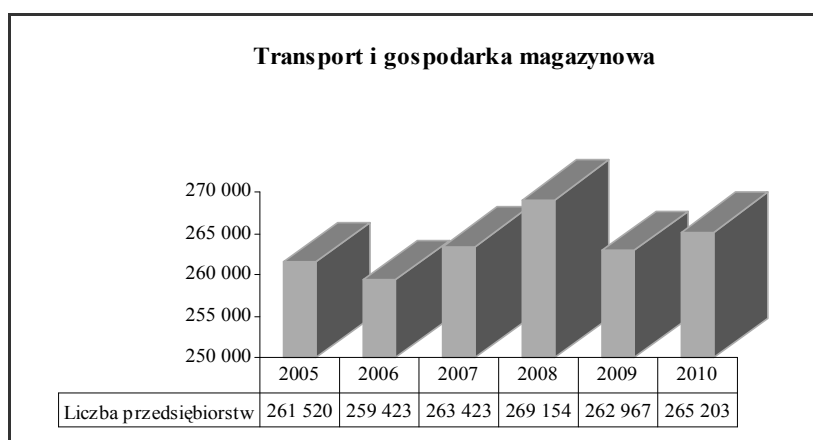
Konkurencja na rynku doprowadziła to tego, iż przedsiębiorstwa produkcyjne rozpoczęły szukanie oszczędności. Jednym ze sposobów obniżenia kosztów prowadzonej działalności stało się powierzenie wykonania określonych zadań, do tej pory realizowanych wewnątrz przedsiębiorstwa, podmiotom zewnętrznym.

Przedsiębiorstwa dostrzegły szanse na zmniejszenie kosztów związanych z realizacją zadań transportowych, magazynowych i spedycyjnych. W odpowiedzi na dane zjawisko na rynku utworzyła się nowa grupa podmiotów świadczących usługi logistyczne na rzecz przedsiębiorstw produkcyjnych.

Wartość usług transportowych i magazynowych przedsiębiorstw produkcyjnych

Usługi logistyczne, świadczone na rzecz przedsiębiorstw produkcyjnych, w ramach outsourcingu realizowane są przez podmioty zajmujące się transportem, magazynowaniem oraz działalnością wspomagającą transport.

Liczba przedsiębiorstw transportowych oraz podmiotów zajmujących się gospodarką magazynową powstałych w latach 2005-2010 przedstawiona została na rysunku 5.

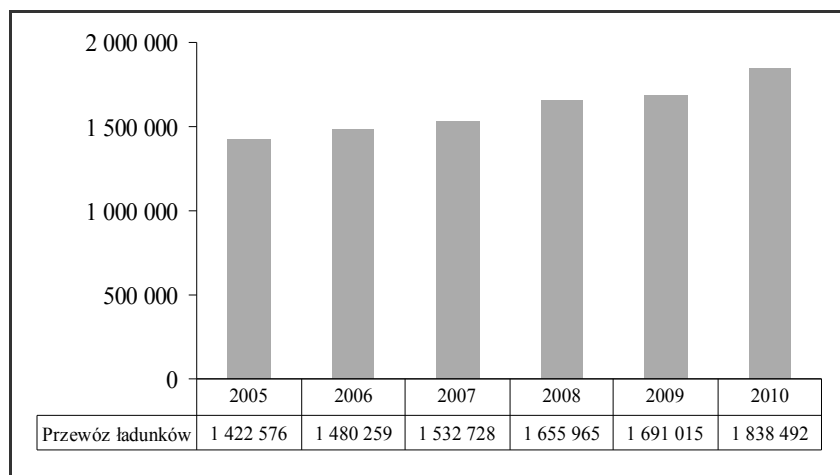

Rys. 5. Liczba przedsiębiorstw transportowych oraz podmiotów zajmujących się gospodarką magazynową prowadzących działalność w latach 2005-2010 według rejestru REGON

Źródło: Opracowanie na podstawie: *Mały Rocznik Statystyczny Polski 2005-2011*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2005-2011

Najwięcej przedsiębiorstw zajmujących się działalnością transportową i magazynową prowadziło działalność w 2008 roku. Kryzys na światowych rynkach finansowych z 2009 roku spowodował zmniejszenie się liczby danych podmiotów o około 3,2%. W roku następnym liczba ta nieznacznie wzrosła i wyniosła 265 203.

Jednym z rodzajów podmiotów świadczących usługi logistyczne są przedsiębiorstwa transportowe zajmujące się świadczeniem usług z zakresu przemieszczania ładunków. Masa przewiezionych ładunków z roku na rok wzrasta, co widać na rysunku 6.

Rys. 6. Przewóz ładunków w latach 2005-2010 (w tys. ton)

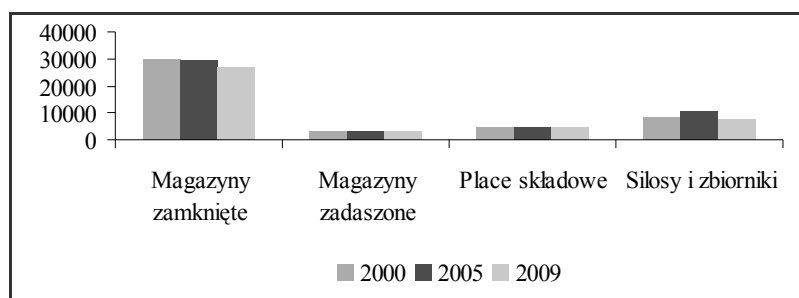
Źródło: Opracowanie na podstawie: Informacje i opracowania statystyczne, *Transport - wyniki działalności w 2010 roku*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2011, s. 77

Pomimo spadku liczby przedsiębiorstw transportowych zarejestrowanych w rejestrze REGON w 2009 roku masa przewiezionych ładunków nie zmniejszyła się, a nawet nieznacznie wzrosła. Wzrost zauważalny był również w roku następnym - wyniósł on aż 147 477 tys. ton w stosunku do roku ubiegłego.

Druga grupa podmiotów świadczących usług i z zakresu logistyki realizuje zadania związane z gospodarką magazynową. Analizując kondycję przedsiębiorstw magazynowych, należy zwrócić szczególną uwagę na liczbę i powierzchnię magazynów, placów składowych oraz liczbę i pojemność posiadanych silosów i zbiorników.

W 2010 roku liczba magazynów zamkniętych, placów składowych oraz silosów i zbiorników spadła (rys. 7). Trzeba jednak zauważyć, iż mimo spadku liczby magazynów zadaszonych, zwiększyła się ich ogólna powierzchnia z 16 718 tys. m² (2005 rok) do 20 085 tys. m² (rok ubiegły). Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, zwiększyła się natomiast zarówno liczba, jak i powierzchnia magazynów zadaszonych.

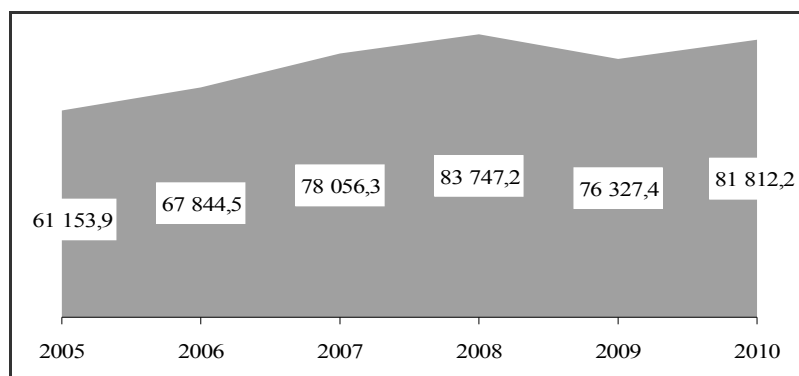
Do kosztów prowadzenia działalności przedsiębiorstw produkcyjnych wlicza się koszty usług świadczonych przez podmioty obce na rzecz przedsiębiorstw (usługi obce). Jednym z rodzajów usług obcych jest świadczenie usług transportowych, magazynowych oraz usług wspomagających transport.

Rys. 7. Liczba magazynów zamkniętych i zadaszonych, placów składowych, silosów i zbiorników w poszczególnych latach

Źródło: Opracowanie na podstawie: *Mały Rocznik Statystyczny Polski*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2011, s. 209

Wysokości kosztów świadczenia usług obcych przez podmioty zewnętrzne na rzecz przedsiębiorstw zajmujących się produkcją przemysłową przedstawione zostały na rysunku 8.

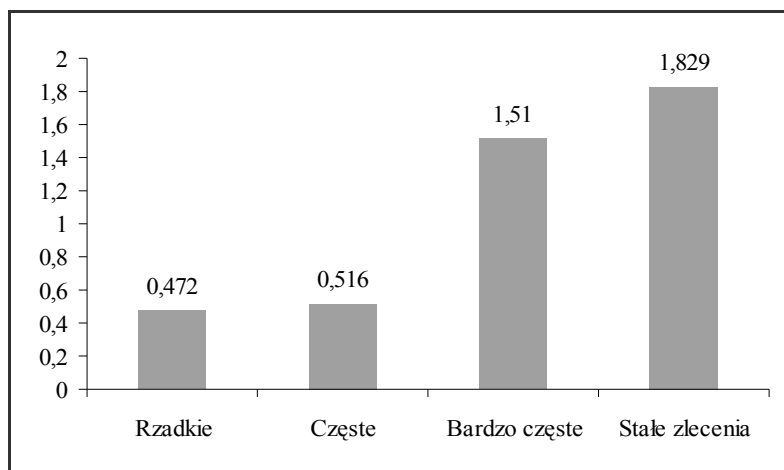
Rys. 8. Wartość wyświadczonych usług obcych na rzecz przedsiębiorstw zajmujących się produkcją przemysłową o liczbie pracujących powyżej 9 osób w latach 2005-2010 (w mln złotych)

Źródło: Opracowanie na podstawie: *Informacje i opracowania statystyczne, Wyniki finansowe podmiotów gospodarczych*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa

Do 2008 roku wartość usług obcych świadczonych na rzecz przedsiębiorstw produkcyjnych systematycznie rosła. W czasie, kiedy nastąpiło zmniejszenie liczby przedsiębiorstw produkcyjnych oraz spadek produkcji, również koszty usług obcych obniżyły się. Analogicznie przy stopniowym wzroście, zanotowanym

w roku 2010, koszty te nieznacznie się zwiększyły. Zmiany te w pełni odzwierciedlały sytuację panującą na rynku w tamtym okresie.

Według P. Szretera, do grupy przedsiębiorstw, które najczęściej stosują outsourcing usług logistycznych, należą te „bądź korzystające z usług logistycznych bardzo często, bądź kontraktujące usługi na podstawie zlecenia stałego, jak w przypadku logistyki kontraktowej”¹³ - rysunek 9.

Rys. 9. Liczba zleceń a wydatki na logistykę zewnętrzną (w mln zł)

Źródło: P. Szreter, *Outsourcing w odwrocie*, „Eurologistics” 2011, nr 4, Sierpień - Wrzesień, s. 47

Największe wydatki ponoszą przedsiębiorstwa, które wykorzystują outsourcing usług logistycznych na zasadzie zlecenia stałego. Koszty te osiągają poziom 1,829 mln złotych. Dla porównania podmioty rzadko korzystające z outsourcingu usług logistycznych wydają na te zlecenia średnio 0,472 mln złotych¹⁴.

Outsourcing usług logistycznych, stosowany w przedsiębiorstwach produkcyjnych, stał się podstawowym narzędziem pozwalającym przekształcić koszty stałe, związane z prowadzeniem działalności gospodarczej, w koszty zmienne (rys. 1). Rezultatem danych przekształceń jest redukcja wysokości kosztów całkowitych ponoszonych przez podmioty gospodarcze.¹⁵

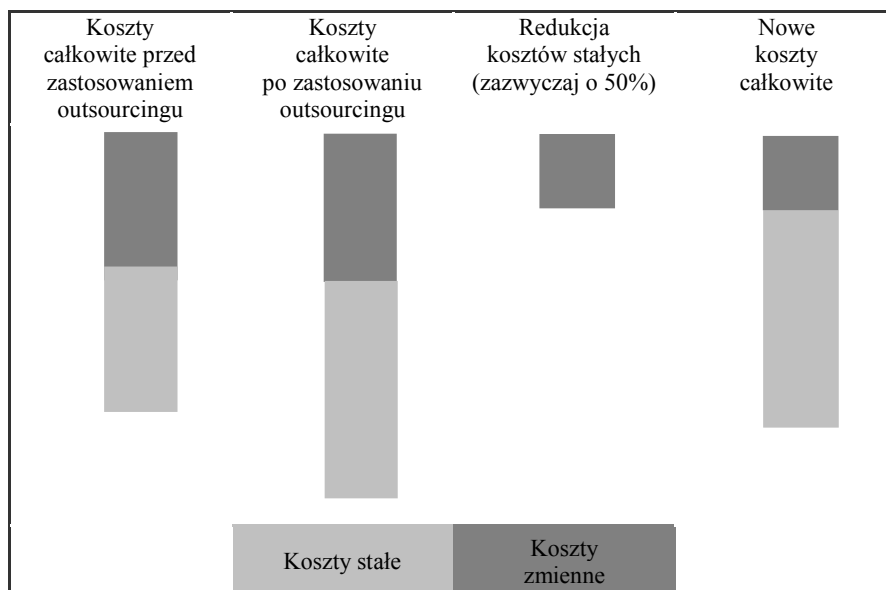
Trzeba jednak pamiętać, iż redukcja kosztów przedsiębiorstw produkcyjnych jest możliwa dopiero po pewnym czasie od zastosowania outsourcingu. Ważne jest również to, iż należy każde przedsiębiorstwo traktować odrębnie, ponieważ rozwiązania sprawdzone w jednych podmiotach niekoniecznie muszą sprawdzić się w innych warunkach¹⁶.

¹³ P. Szreter, *Outsourcing w odwrocie*, „Eurologistics” 2011, nr 4, Sierpień - Wrzesień, s. 47.

¹⁴ Tamże, s. 47.

¹⁵ T. Kopczyński, *Outsourcing w zarządzaniu przedsiębiorstwami*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2010, s. 87.

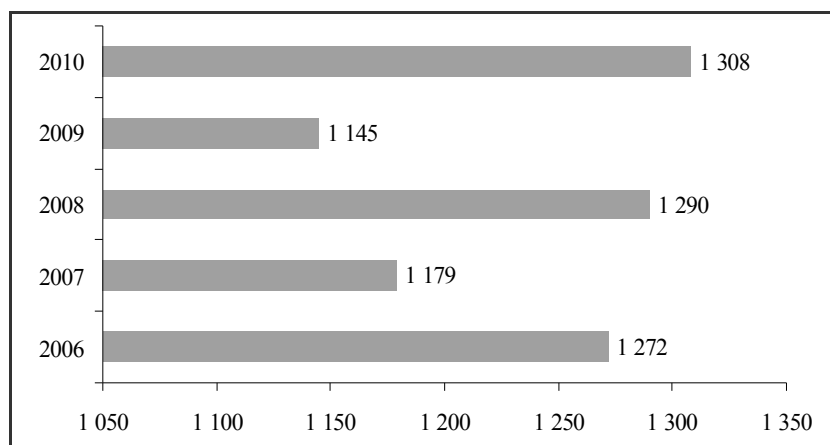
¹⁶ Tamże, s. 106.

Rys. 10. Kalkulacja kosztów związanych z outsourcingiem

Źródło: T. Kopczyński, *Outsourcing w zarządzaniu przedsiębiorstwami*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2010, s. 87

Według najnowszych danych, opublikowanych przez „Eurologistics”, mimo dużego zapotrzebowania na usługi logistyczne, wysokość kosztów zewnętrznych usług logistycznych w przedsiębiorstwach nie wzrasta tak szybko (rys. 11)¹⁷.

Rys. 11. Przeciętne wydatki przedsiębiorstw na logistykę zewnętrzną (w mln zł)

Źródło: P. Szreter, *Outsourcing w odwrocie*, „Eurologistics” 2011, nr 4, Sierpień - Wrzesień, s. 48

¹⁷ P. Szreter, *Outsourcing w odwrocie* ..., op. cit., s. 49.

W 2009 roku wysokość przeciętnych kosztów, ponoszonych przez przedsiębiorstwa na logistykę zewnętrzną, zmniejszyła się o 145 mln złotych w porównaniu do 2008 roku. W poprzednim roku nastąpił wzrost omawianych kosztów. Przyczyną wzrostu przychodów podmiotów świadczących usługi outsourcingowe nie należy jednak szukać we wzroście realizacji złożonych zleceń. Jest on uwarunkowany zwiększeniem ilości zleceń na wykonanie mniej skomplikowanych zadań.

Światowy kryzys gospodarczy wpłynął na kondycję przedsiębiorstw produkcyjnych. Zmniejszenie się liczby podmiotów zajmujących się produkcją przemysłową, a tym samym spadek wielkości produkcji, miał bezpośredni wpływ na sytuację przedsiębiorstw świadczących usługi logistyczne w ramach outsourcingu. Tendencja spadkowa, w tym przypadku, przejawiała się w zmniejszeniu masy przewiezionych ładunków czy ilości i powierzchni magazynów.

Podsumowanie

Outsourcing polega na wydzieleniu z organizacji pewnego obszaru, którego zarządzaniem zajmie się wybrana przez przedsiębiorstwo wyspecjalizowana firma zewnętrzna.

Jednym z rodzajów outsourcingu, mających zastosowanie w przedsiębiorstwach produkcyjnych, jest outsourcing usług logistycznych. Dzięki niemu podmioty gospodarcze mogą korzystać z wyspecjalizowanych środków transportowych oraz nowoczesnych powierzchni magazynowych, nie będąc w ich posiadaniu. Tym samym przyczynia się to do obniżenia kosztów prowadzonej działalności, co staje się wymogiem, w dobie światowego kryzysu gospodarczego. Trzeba jednak zaznaczyć, iż wykorzystanie outsourcingu rzeczywiście obniża koszty prowadzenia działalności, ale jednocześnie nie powoduje obniżenia jakości zadań realizowanych przez przedsiębiorstwa.

Sytuacja na rynku w ostatnich latach ukształtowana została przez światowy kryzys finansowy. W 2010 roku na powrót zaobserwować można wzrost liczby przedsiębiorstw zajmujących się produkcją przemysłową, a tym samym wzrost wielkości wyprodukowanych wyrobów.

Koniunktura na rynku usług transportowych, magazynowych oraz usług wspierających działalność transportową znajduje odzwierciedlenie w kondycji przedsiębiorstw. Obserwuje się, że wzrost zatrudnienia oraz wartości produkcji sprzedanej przedsiębiorstw zajmujących się przetwórstwem przemysłowym przyczyniają się także do zwiększenia wartości usług obcych świadczonych przez organy zewnętrzne na rzecz przedsiębiorstw. W przypadku obniżenia się wielkości produkcji zapotrzebowanie na usługi obce również maleje.

Literatura

1. *Badanie koniunktury gospodarczej*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa.
2. Duraj J., *Podstawy ekonomiki przedsiębiorstwa*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2000.

3. *Działalność przedsiębiorstw niefinansowych* (publikacja coroczna), Główny Urząd Statystyczny, Warszawa.
4. Foltys J., *Wybrane aspekty zastosowania outsourcingu w logistyce organizacji będącej w kryzysie*, Logistyka 2009, Nr 2.
5. Jeszka A.M., *Sektor usług logistycznych w teorii i praktyce*, Difin, Warszawa 2009.
6. Kisperska-Moroń D., Krzyżaniak S., *Logistyka*, Biblioteka Logistyka, Poznań 2009.
7. Kopczyński T., *Outsourcing w zarządzaniu przedsiębiorstwami*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2010.
8. Kot S. (red.), *Nowe kierunki rozwoju logistyki*, Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2008.
9. *Mały Rocznik Statystyczny Polski*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa.
10. Nogalski B., Wójcik-Karpacz A., *Outsourcing funkcji personalnej jako element poprawy konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw*, [w:] *W poszukiwaniu strategicznych przewag konkurencyjnych*, red. J.L. Czarnota, M. Moszkowicz, Wydawnictwo Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2003, s. 374.
11. Nowakowska-Grunt J., *Outsourcing jako metoda obniżki kosztów logistycznych w przedsiębiorstwach*, [w:] *Koszty w zarządzaniu przedsiębiorstwem. Standardy międzynarodowe*, red. M. Nowicka-Skowron, Uczelniane Wydawnictwa Naukowo-Dydaktyczne, Kraków 2006, s. 4001.
12. *Pracujący w gospodarce narodowej 2005-2009*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa.
13. *Rocznik Statystyczny Przemysłu*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa.
14. Szreter P., *Outsourcing w odwrocie*, „Eurologistics” 2011, nr 4, Sierpień - Wrzesień.
15. *Transport - wyniki działalności w 2010 roku*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa 2011.
16. *Wyniki finansowe podmiotów gospodarczych*, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa.

SELECTED ASPECTS OF OUTSOURCING LOGISTIC SERVICES IN PRODUCTION COMPANIES

Abstract: The aim of this publication is to present the subject of outsourcing logistic services in production companies. The first part presents the very essence of outsourcing logistic services with special regard to its advantages and disadvantages. Next, the reasons for using outsourcing in production companies have been indicated. The second part of the article provides information about the number of companies doing business within the scope of industrial processing. A detailed list of entities operating within industrial production has been presented with regard to the size of employment, division from the point of view of sections and departments or the nature of the business activity conducted. Also, it contains the data about the size of employment or financial condition of production companies. In the final part of the publication the situation on the market of logistic services has been presented with special regard to transport and warehousing services. Also, attention has been paid to the amount of outsourced services rendered by external entities for the benefit of production companies.

Keywords: outsourcing, logistic services, production companies